

רשומות

הצעות חוק

י"ד בשבט התשמ"ח

1869

2 בפברואר 1988

עמוד

122

חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 5), התשמ"ח—1988

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם ועדת הכנסת :

מבוא

ביום ח' באדר התשמ"ז (9 במרס 1987) מינתה ועדת הכנסת ועדה ציבורית בראשות עו"ד יצחק טוניק ובהשתתפות עו"ד משה בן-זאב, פרופ' יצחק ה' קלינגהופר, מר סטף ורטהיימר, עו"ד מנחם ברגר ומר אהרן אפרת. הוועדה התבקשה לדון ולהגיש הצעת חוק ליישום העקרון על פיו חבר הכנסת לא יהיה רשאי, החל מהכנסת השתיים-עשרה, לעסוק תמורת שכר או תמורה כספית אחרת, בעיסוק נוסף לעיסוקו כחבר הכנסת. הוועדה התבקשה להציע גם את החריגים לעקרון זה.

הצעת החוק שלהלן אשר הוכנה בידי הוועדה הציבורית אומצה בידי ועדת הכנסת ומוגשת מטעמה, והיא באה לתקן את חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א—1951.

חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם [109]
(תיקון מס' 5), התשמ"ח - 1988

הוספת סעיפים
13א עד 13ג

1. אחרי סעיף 13 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א—
1951, יבוא:

13א. (א) חבר הכנסת לא יעסוק, בין בעצמו ובין בשיתוף עם אחר, בעיסוק נוסף, זולת אם קיבל לכך היתר מאת ועדת ההיתרים או שהעיסוק הנוסף הוא עיסוק מותר;
"איסור עיסוק נוסף"
(ב) לענין זה —

"עיסוק נוסף" — עיסוק נוסף על העיסוק כחבר הכנסת, בין בשכר ובין בתמורה כספית אחרת ולרבות עיסוק חד-פעמי, ייצוג של אדם אחר, בין בעצמו ובין בידי שותפו או עובדו, ייעוץ לו או פעילות שתדלנית למענו;
"ועדת ההיתרים" —

גירסה א':

ועדה של שלושה שמינה יושב ראש הכנסת תוך שלושים ימים מיום כינוסה של הכנסת, לתקופת כהונתה של אותה כנסת, ושחבריה הם שופט בקיצבה של בית המשפט העליון, שישמש היושב ראש, ושני חברי הכנסת;

גירסה ב':

ועדה של שלושה חברי הכנסת ושמיינה יושב ראש הכנסת, תוך שלושים ימים מיום כינוסה של הכנסת לתקופת כהונתה של אותה כנסת; יושב ראש הכנסת יקבע את יושב ראש הועדה מבין חבריה;

"עיסוק מותר" — עיסוק בתחום שהוא נושא לזכות קניין רוחני, שנתקיימו בו התנאים שבסעיף 13ב(א) (1) עד (4);

"תמורה כספית" — לרבות שוהה כסף.

דברי הסבר

סעיף 1

נוסף כלשהו בתמורה כלשהי, למעט עיסוק על-פי היתר מאת ועדת ההיתרים, או עיסוק בתחום שהוא נושא לזכות קניין רוחני, שמתקיימים בו התנאים המנויים בסעיף 13ב.

סעיף 13א סעיף 8 לחוק שכר חברי הכנסת, התשי"ט — 1949, קובע: "אין חבר הכנסת רשאי לקבל משכורת מכל מקור אחר באיזה צורה שהיא". הסעיף המוצע בא להרחיב והוא אוסר, בעקרון, עיסוק

1 ס"ח התשי"א, עמ' 228; התשמ"ו, עמ' 36.

13.ב. (א) ועדת ההיתרים לא תתן לחבר הכנסת היתר לעיסוק נוסף אלא אם כן הוכיח, להנחת דעתה, כי —

- (1) העיסוק הנוסף הוא ארעי וכי לא יגרע מן הזמן הנדרש לו למילוי תפקידו כחבר הכנסת;
- (2) אין בעיסוק הנוסף כדי לפגוע בכבוד הכנסת, במעמדו של חבר הכנסת או בחובותיו ככזה;
- (3) אין ניגוד — קיים או אפשרי — בין הענין של חבר הכנסת בתפקידו ובין הענין, שלו או של מי שהוא מייצגו, בעיסוק הנוסף;
- (4) אין בעיסוק הנוסף חשש של גיצול לרעה או השגת יתרון או העדפה בשל היותו חבר הכנסת;
- (5) העיסוק הנוסף אינו כולל ייצוג בפני רשויות ממשל, אלא בעניין הטעון רישום בפנקס המתנהל על פי דין או שהייצוג הוא בפני בית משפט או בית דין או בקשר להליך בהם או לקראתו.

(ב) ועדת ההיתרים רשאית להתנות היתר לעיסוק נוסף בתנאים וכן רשאית היא להתלותו או לבטלו.

13.ג. (א) חבר הכנסת שעשה אחת מאלה:

- (1) עסק, ללא היתר, בעיסוק נוסף שאינו עיסוק מותר;
 - (2) עסק בעיסוק נוסף שלא לפי תנאי ההיתר,
- יהיה נתון לשיפוטה של ועדת האתיקה.

(ב) ועדת האתיקה תורכב מארבעה חברי הכנסת שימנה יושב ראש הכנסת, בהתחשב בייצוג הסיעתי בכנסת, והוא יקבע את היושב ראש שלה מבין חבריה.

(ג) ועדת האתיקה תקבע בעצמה את סדרי עבודתה ואת גובה דיוניה.

(ד) ועדת האתיקה לא תהיה כפופה לדיני הראיות ותפעל בדרך הנראית לה מועילה ביותר לבירור הקובלנות שיובאו בפניה.

ד פ ר י ה פ כ ר

(4) לא קיים חשש של גיצול לרעה או יתרון לחבר הכנסת בשל היותו חבר הכנסת; (5) העיסוק הנוסף אינו כולל ייצוג בפני רשויות-ממשל (למעט אותם ייצאים מן הכלל שנקבעו). לסעיף 13.ג חבר הכנסת שעסק ללא היתר בעיסוק נוסף או הפר תנאי היתר שניתן לו, יהיה נתון לשיפוטה של ועדת האתיקה. מדובר, למעשה, בוועדת האתיקה הקיימת כבר כיום מכוח כללי האתיקה שהותקנו בידי ועדת הכנסת, אלא שעתה מוסדר מעמדה בחוק.	לסעיף 13.ב ועדת ההיתרים תוכל לתת לחבר הכנסת היתר לעיסוק נוסף רק בהתקיים כל התנאים הבאים: (1) מדובר בעיסוק ארעי שלא יפגע בתפקידו של חבר הכנסת כחבר הכנסת; (2) אין בעיסוק הנוסף כדי לפגוע בכבוד הכנסת, במעמדו של חבר הכנסת או בחובותיו; (3) לא יוצר ניגוד עניינים בין התפקיד בכנסת לבין העיסוק הנוסף;

(ה) קבעה ועדת האתיקה כי חבר הכנסת עבר על הוראות
סעיף קטן (א), רשאית היא להטיל עליו אחד מאלה:

(1) הערה;

(2) אזהרה;

(3) נזיפה.

(ו) קבעה ועדת האתיקה כי חבר הכנסת עבר על הוראות
סעיף קטן (א) וכי ועדת ההיתרים לא היתה רשאית ליתן לו היתר
לעיסוק נוסף מחמת שלא נתקיים בו אחד מהתנאים האמורים בסעיף
13ב(א) (2) עד (5), רשאית היא להטיל עליו הרחקה משיבות הכנסת
לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים; ואולם חבר הכנסת יתיה רשאי
להיכנס לשיבה לצורך הצבעה בלבד.

(ז) בנוסף לאמור בסעיף קטן (ה) (1) עד (3), או במקומו,
רשאית ועדת האתיקה לפרסם את החלטתה, כולה או חלקה בציון שמו
של חבר הכנסת או בלא ציון שמו, כפי שתקבע ובדרך שתקבע;
קבעה הועדה כאמור בסעיף קטן (ו) — תפרסם החלטתה בציון שמו
של חבר הכנסת, בדרך שתקבע.

כללי אתיקה

13ד. ועדת הכנסת רשאית להתקין כללי אתיקה לחברי הכנסת,
ולענין זה רואים את כללי האתיקה שהתקינה ועדת הכנסת²; כאילו
הותקנו מכוח הוראה זו, במידה שאינם סותרים את האמור בסעיפים
13א עד 13ג.

2. תחילתו של חוק זה ביום תחילת כהונתה של הכנסת השתים עשרה.

תחילה

דברי הסבר

ונבחר על בסיס הכללים שהיו בתוקף אותה עת,
התינו בידיעה שהם רשאים לעסוק בעיסוקים נוספים
בתמורה, למעט קבלת משכורת, לא יחא זה צדק
להטיל עליהם את האיסור הכולל והוא יחול רק החל
מהכנסת השתים-עשרה, מועד שיאפשר לכלי מועמד
לדעת מראש את העומד בפניו בנושא זה.

לסעיף 13ד הסעיף נותן מקור משפטי מבוסס לכללי
האתיקה שהתקינה ועדת הכנסת, במידה
שאינם סותרים את הוראות החוק.

סעיף 2

הואיל לחברי הכנסת האחת-עשרה הגישו מועמדותם

2 י"פ התשמ"ד, עמ' 842; התשמ"ו, עמ' 1558.